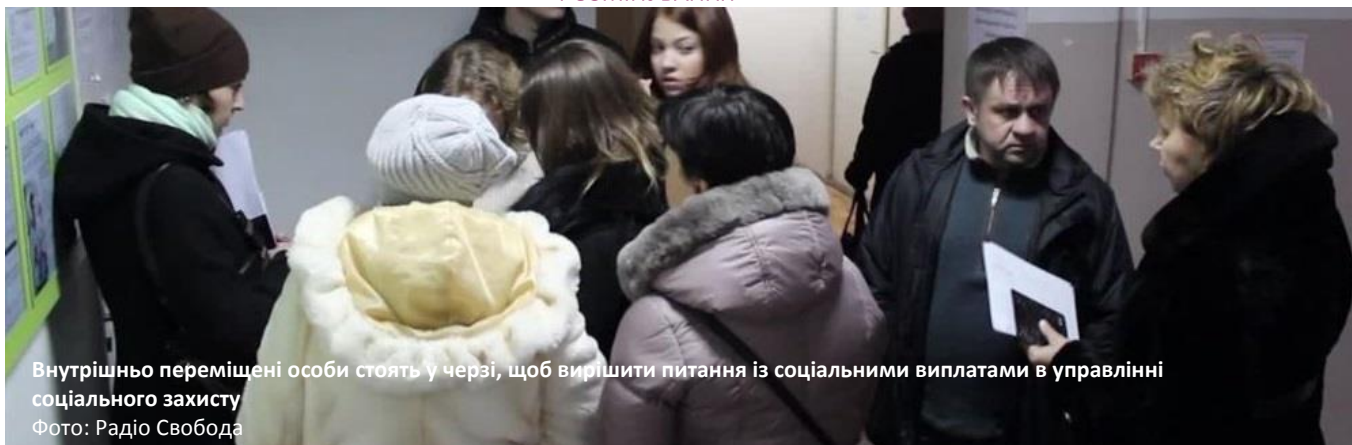

ДО КЛАСТЕРА З ПИТАНЬ ЗАХИСТУ ВХОДЯТЬ СУБКЛАСТЕРИ З ПИТАНЬ ЗАХИСТУ ДІТЕЙ, ГЕНДЕРНОГО НАСИЛЬСТВА ТА РОЗМІНУВАННЯ

Внутрішньо переміщені особи стоять у черзі, щоб вирішити питання із соціальними виплатами в управлінні соціального захисту
Фото: Радіо Свобода

ПРОБЛЕМИ У СФЕРІ ЗАХИСТУ

- За період з 1 по 29 лютого 2016 року Моніторингова місія ООН з прав людини в Україні (ММПЛУ) зафіксувала 31 жертву серед цивільного населення: 10 вбитих та 21 поранений. Серед них: 29 дорослих (дві жінки, 24 чоловіки та троє людей, стать яких не вдалося визначити), а також двоє дітей (дівчинка та хлопчик). Половина жертв постраждала від вибухонебезпечних пережитків війни (ВПВ) та саморобних вибухових пристроїв (СВП): шестеро вбитих та 10 поранених, що свідчить про необхідність проведення тривалої роботи з розмінування по обидва боки лінії зіткнення. 11 жертв постраждало внаслідок посилення обстрілів (троє вбитих та восьмеро поранених); внаслідок використання стрілецької зброї постраждало четверо осіб (один убитий та троє поранених). Станом на 1 березня 2016 року УВКПЛ зафіксувало 9,187 вбитих та 21,085 поранених у зоні конфлікту на сході України.
- 16 лютого Міністерство соціальної політики (МСП) видало лист з наказом усім регіональним управлінням призупинити соціальні виплати ВПО до підтвердження адреси їхнього проживання або Державними службами України, або особисто в управлінні соціального захисту (УСЗН). Такі заходи призвели до призупинення всіх соціальних виплат (як соціальних пільг для ВПО, так і виплат пенсій за межами реєстрації ВПО) у деяких областях (Харківська). Впровадження значно різняться у різних відділеннях та по областях. Призупинення призвело до скасування 22,000 довідок ВПО у Харкові. Виплати призупинені для 97,000 у Харкові та 10,000 у Донецьку. Після підтвердження місця проживання (різними методами) ВПО можуть поновити отримання виплат. Такі заходи та повідомлення створили напруження серед ВПО, яскравим прикладом чого є різке збільшення кількості телефонних дзвінків на інформаційні гарячі лінії. Таке призупинення впливає на найбільш незахищені категорії населення, а саме на тих, хто має обмежені можливості пересування та менший доступ до інформації, а також подальше стигматизує ВПО з невідконтрольної Урядом території. Такі заходи також посилюють тиск на УСЗН, оскільки їм не вистачає персоналу і ресурсів для організації та проведення необхідних перевірок.
- Кластер з питань захисту визнає, що уряд має право на боротьбу з шахрайством, проте висловлює занепокоєння нестачею прозорості процедури, а також чіткого поширення рішення (та застосованих критеріїв) зацікавленим особам. Ці перевірки суперечать існуючій законодавчій базі. Кластер з питань захисту також висловлює занепокоєння тим, що тисячі ВПО піддаються ризику скасування їхніх довідок ВПО та позбавлення соціальних виплат, в тому числі цільової допомоги для ВПО та пенсій. Переміщені особи повинні отримувати доступ до соціальних послуг, пільг, пенсій та банківських послуг без будь-яких обмежень.
- Донецька громадська організація «Відповідальні громадяни» у лютому 2016 року була змушена призупинити свою гуманітарну діяльність. Голова організації перебувала під арештом з 29 січня по 22 лютого, після чого вона та четверо інших членів організації були депортовані з території самопроголошеної Донецької Народної Республіки. Це викликає додаткове занепокоєння щодо обмеженого гуманітарного простору деяких зон невідконтрольної Уряду території.
- Ситуація на КПП на початку лютого значно обмежила свободу пересування на півдні невідконтрольній Уряду території Донецької області. КПП «Зайцево — Майорськ» та «Мар'їнка» були закриті впродовж декількох днів у зв'язку з обстрілами та проблемами безпеки, що посилює тиск на три коридори, що залишилися відкритими, примушуючи людей годинами очікувати переходу в чергах. Внаслідок закриття КПП «Зайцево — Майорськ» та «Мар'їнка» підвищився ризик потраплення на протипіхотні міни під час пошуку альтернативних шляхів, особливо тих людей, які щоденно їдуть на роботу з ближніх міст з невідконтрольній на підконтрольну Уряду територію.
- Існують прогалини в підвищенні інформованості персоналу середніх шкіл та професійно-технічних училищ щодо адекватної реакції та підтримки дітей у випадках гендерного насильства. Проблема стосується недостатньої кількості систематичних освітніх заходів щодо стосунків людей з використанням гендерного підходу, статевого виховання та навчання з питань репродуктивного здоров'я, недопущення гендерного насильства тощо. Для заповнення цих білих плям партнери субкластера пропонують організувати короткі ознайомчі бесіди з метою підвищення інформованості викладацького персоналу з питань гендерного насильства.

Для отримання детальної інформації, будь ласка, звертайтеся до:

Крістін Гойер, координатор Кластера з питань захисту, goyer@unhcr.org, тел.: +38 050 382-50-14

Аннетт Літ, координатор Субкластеру з питань захисту дітей, alyth@unicef.org, тел.: +38 050 380-51-81

Катерина Кристесашвілі, координатор Субкластеру з питань гендерного насильства, kristesashvili@unfpa.org, тел.: +38 095 134-28-20

Маркус Бренд, співголова Субкластеру з питань розмінування, marcus.brand@undp.org, тел.: +38 050 312-13-44

Едвард Кроутер, співголова Субкластеру з питань розмінування, edward.crowther@drc-ukraine.org, тел.: +38 063 793-41-20

ОСНОВНІ ФАКТИ

- 17 лютого у Верховній Раді України відбулися парламентські слухання «Стану дотримання прав ВПО та громадян України, які проживають на тимчасово окупованій території України та на території, не підконтрольній українській владі в зоні проведення антитерористичної операції». Слухання зібрали представників громадянського суспільства та центральної влади, міжнародної спільноти та ВПО. Було піднято питання потреби створення національної стратегії щодо ВПО, при цьому було визнано, що незахищене населення знаходяться по обидва боки лінії зіткнення та заслуговують на однакове ставлення. Єдність та поняття єдиної України отримали широку підтримку. В результаті буде укладено письмовий звіт слухань, а голова Комітету з прав людини погодився проводити регулярні зустрічі.
- 24 лютого 2016 року набули чинності поправки до Цивільного процесуального кодексу, які спрощують процедуру реєстрації фактів народження та смерті на тимчасово окупованих територіях України. Поправки передбачають, що впродовж 24 годин після подання запиту суд повинен винести остаточне рішення щодо визнання факту народження або смерті особи на невідконтрольній Урядом території. Це рішення служить підставою для реєстрації народження або смерті у відповідному відділі реєстрації актів цивільного стану. Відділ надання інформації, консультацій та правової допомоги Норвезької ради у справах біженців (НРБ) звітує про першу успішну справу, в якій суд видав рішення щодо встановлення факту смерті впродовж півдня.
- У Луганській області в лютому організація Help Age International (HAI) допомогла чотирьом місцевим партнерам у шести зонах (Новоайдарський район, Щастя, Привілля, Северодонецьк та Сватове) у проведенні психологічно-соціальних заходів для 500 пенсіонерів віком більше 60 років у вигляді художньої та музичної терапії. Окрім того, у Луганську HAI допомогла двом партнерам у наданні соціальних транспортних послуг у чотирьох зонах, обслуживши більше 800 осіб. У Донецькій області в лютому HAI допомогла партнеру в Маріуполі надати психологічно-соціальну підтримку більш як 100 особам.
- 25 лютого 2016 року НРБ провела семінар для 90 голів та секретарів міських та сільських рад у Вовчанську, Харківська область, та Новопскові, Луганська область. Представники УВКБ ООН, Право на захист, Управління юстиції та соціального захисту, Державного центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги взяли участь в тренінгах, які охоплювали загальні принципи гуманітарного захисту та допомоги ВПО щодо законодавчої бази, яка стосується особистих документів та доступу до соціальних пільг.
- Упродовж лютого НРБ надала інформацію 3,736 отримувачам під час 233 групових ознайомчих бесід. Окрім того, група технічних спеціалістів НРБ надали юридичні консультації 518 особам та правову допомогу 53 особам. Найважливіші питання, поставлені отримувачами допомоги під час консультаційних зустрічей, стосувалися особистих документів (47%), реєстрації ВПО (34%) та житлових, земельних і майнових прав (19%).
- «Донбас SOS» повідомляє, що кількість дзвінків на їхню гарячу лінію збільшилася на 24% порівняно з попереднім місяцем. Це безпосередньо пов'язано з призупиненням соціальних виплат — 24,5% від загальної кількості запитів (див. інфографіку).
- У лютому 2016 року підрозділ з надання правової допомоги Данської ради у справах біженців працював в 16 областях, надавши правову допомогу 2,674 особам, а саме: 2,389 юридичні консультації, 258 адміністративних, документальних та судових справ. Значна частина консультацій (36%) стосувалася призупинення соц. виплат.
- 3–5 лютого Субкластер з питань захисту дітей спільно з ЮНІСЕФ організував тренінг для працівників пунктів тимчасового перебування дітей (ПТПД) в районі Маріуполя. Загалом у тренінгу взяла участь 35 осіб. Серед винесених на обговорення питань були питання захисту дітей у надзвичайних ситуаціях, психологічно-соціальна допомога, вплив конфлікту на дітей; сесії щодо адміністрування постачання та баз даних. Учасники тренінгу сприйняли його надзвичайно добре, при цьому попросили про проведення більш глибоких тренінгів для адміністраторів та керівників Просторів дитячого розвитку, тренінгів для мобільних груп та сесій для фінансових координаторів.
- Національна гаряча лінія для жертв гендерного насильства тепер працює цілодобово під керівництвом виконавчого партнера Фонду народонаселення ООН «Ла Страда». У перші тижні цілодобової роботи гаряча лінія отримала 1,755 дзвінків з усієї країни, з яких 1,036 надійшли в нічний час та на вихідних. У більшості дзвінків йшлося про домашнє насильство, в ході якого жінки зазнавали фізичного чи сексуального насильства від своїх партнерів або навіть були вигнані з власних домівок. Особи, які дзвонили, потребували одночасно психологічної підтримки та правової консультації щодо випадків домашнього насильства та насильства над дітьми. Хоча більшість тих, хто дзвонили, були жінками, які стали жертвами насильства, інколи за допомогою зверталися і порушники.
- У Харкові та Запорізькій області розпочали роботу робочі (експертні) групи з питань розробки порядку дій у випадку гендерного насильства. Ці групи розроблятимуть пробний порядок дій, який надалі буде впроваджено в інших областях.
- У лютому 2016 року члени Субкластера з питань розмінювання провели заходи з підвищення інформованості, зокрема інформування про мінну небезпеку, для близько 166 000 осіб у Донецькій і Луганській областях, в тому числі поширення брошур з інформацією про мінну небезпеку в школах та коледжах.
- Спільна місія ООН з оцінки потреб у сфері розмінювання в Україні підтвердила, що міни, міни-пастки та боєприпаси, які не вибухнули, мають значний вплив на сході України та становлять серйозну загрозу для цивільного населення. Місія підтвердила необхідність більш систематичної координації дій, спрямованих проти цієї загрози, кращого обміну інформацією та швидкого розширення гуманітарної діяльності з розмінювання.
- Кластер з питань захисту за підтримки УВКБ ООН організував у Києві два тренінги «Включення питань захисту у всі види програм» (один англійською мовою та один російською), які зібрали 36 учасників. Серед присутніх були представники різних сфер та регіонів (із заходу та сходу України). Тренінг дав хорошу можливість обмінятися досвідом, а також надав простір для аналізу своєї практичної діяльності і обговорення різноманітних способів проведення щоденної гуманітарної діяльності.
- УВКБ ООН взяло участь у зустрічі в МСП щодо місць компактного проживання. Зустріч відвідали представники Київського управління соціального захисту, ДСНС, Міністерства регіонального розвитку, Центру психофізіологічної підтримки та деяких власників приміщень, які ВПО використовують як місця компактного проживання. Власники цих приміщень були вкрай обурені поточною ситуацією та недостатньо активними діями з боку влади. Деякі з них постійно стикаються зі звинуваченнями у злочинах, пов'язаних з величезними боргами ВПО, які проживають у їхніх приміщеннях.

